

Nimi _____

Koulu ja luokka _____

Pisteet _____ / 34 p. Arvosana _____

1. Valitse oikea vaihtoehto.

6p.

ateisti

- a. henkilö, joka ei usko jumalaan
- b. henkilö, joka uskoo moneen jumalaan
- c. henkilö, joka ei kuulu mihinkään uskontoon

ikoni

- a. ortodoksinen pyhäinkuva
- b. ortodoksinen mehiläisvahasta valmistettu kirkkokynttilä
- c. ortodoksinen rukoushuone

nirvana

- a. sintolainen pyhäkkö
- b. hindulainen jumala
- c. päämäärä buddhalaisuudessa

haram

- a. musliminaisen huivi
- b. uskonnollisesti sallittu ruoka
- c. kielletty islamilaisessa etiikassa

wu wei

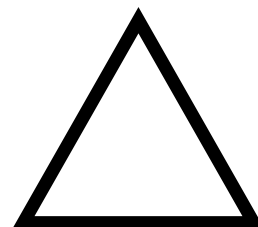
- a. itämainen itsepuolustuslaji
- b. elämänvirtaan heittäytyminen
- c. väkivallattomuuden periaate

sanktio

- a. palkkio normin ylittämisestä
- b. pyhimys katolisessa kirkossa
- c. pyhä toimitus

2. Selitä, mitä seuraavat symbolit merkitsevät.

4p.

a. _____

b. _____

Kaksi seuraavista:

- symboloi ylösnousemusta
- muistuttaa Jeesuksen ristiinnaulitsemisesta
- symboloi Jeesuksen uhrikuolemaa

(0,5p. kuoleman symboli)

(0, 5p. kristinuskon symboli)

1p. kolmiyhteisen Jumalan symboli

1p. Isä, Poika ja Pyhä Henki

(0,5p. symboloi Jumalaa)

3.

Uskontojen pyhiä paikkoja

a. Tunnista, mihin uskontoon kuva liittyy.

4p.

Adam Jones from Kelowna, BC, Canada, CC BY-SA 2.0 <<https://commons.wikimedia.org/licenses/by-sa/2.0/>>, via Wikimedia Commons

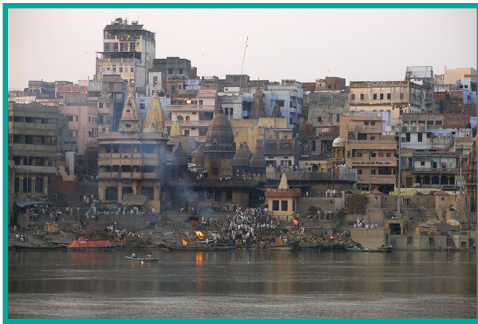
juutalaisuus

AMANO Jun-ichi, CC BY 3.0 <<https://commons.wikimedia.org/licenses/by/3.0/>>, via Wikimedia Commons

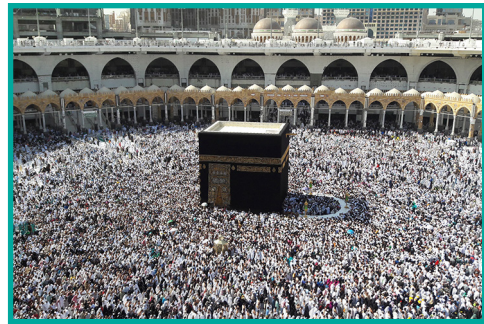
kristinusko

(jos katolinen kirkko, niin 0,5p.)

© Wachejaj Argenberg / <http://www.vasoplaneet.com/>, CC BY 4.0 <<https://commons.wikimedia.org/licenses/by/4.0/>>, via Wikimedia Commons

hindulaisuus

Tahir mg, CC BY-SA 4.0 <<https://commons.wikimedia.org/licenses/by-sa/4.0/>>, via Wikimedia Commons

islam

b. Valitse yksi kuvista. Kerro kaksi asiaa, miksi paikka on tärkeä kyseisessä uskonossa.

2p.

a. esim.kaksi seuraavista: Itkumuuri / Länsimuuri, hävitetyt Jerusalemin temppelein seinämä, sijaitsee juutalaisten pyhässä kaupungissa Jerusalemissa, muurin rakoihin pannaan rukouksia

b. Pietarin kirkon aukio, sijaitsee Vatikanissa, katolisen kirkon keskus, paavi asuu Vatikanissa

c. Ganges-joki, Varanasi, ghati-rappuset, hindulaiset polttohautaukset, sielun uskotaan vapautuvan Varanasissa

d. Kaaban pyhäkkö, Kaaban musta kivi, sijaitsee Mekassa, muslimi rukoilee Mekkaa kohti, pyhiinvaellus tehdään Mekan kaupunkiin

4.

Kristinusko on Suomen suurin uskonto. Kerro kokonaisilla virkkeillä kuusi asiaa, miten kristinusko näkyy Suomessa.

6p.

Esim. kuusi seuraavista:

- Sunnuntai on pyhä päivä ja virastot ja esim. Alkot ovat silloin kiinni.

- Monet etunimet pohjautuvat kristinuskoon tai Raamattuun, esimerkiksi Anna, Maria tai Jere.

- Moni juhlapyhä on kristillinen, esimerkiksi jouluna vietetään Jeesuksen syntymäpäivää.

- Eduskunnan aloittaessa kautensa on juhla jumalanpalvelus.

- Yli 60% suomalaisista kuuluu luterilaiseen kirkkoon.

- Jokaisessa Suomen kunnassa on ainakin yksi kristillinen kirkkorakennus.

- Luterilainen ja ortodoksinen kirkko ovat ns. kansankirkkoja ja heidän jäsenensä maksavat kirkollisveronsa kunnallisveron yhteydessä.

- Suurin osa 15-vuotiaista käy rippikoulun

- Hautakivissä ja kuolinilmoituksissa on ristejä.

- TV:ssä ja radiossa on jumalanpalveluksia ja hartausohjelmia

- elokuvissa, kirjoissa, kuvataiteessa yms. on kristillisiä vaikutteita

5.**Mikä virkkeistä sopii minuun?****6p.**

Martin Luther b
 Jeesus a
 William Booth d
 Paavali e
 Konstantinus Suuri c

- a) Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.
 b) Käänsin Raamatun saksaksi, koska minusta jokaisen pitäisi saada lukea Raamattua omalla äidinkielellään.
 c) Lopetin kristittyjen vainot.
 d) Soppaa, saippuaa, sielunhoitoa.
 e) Levitin kristinuskoa ympäri Välimerta, sillä on yhdentekevää oletko juutalainen vai kreikkalainen, orja vai vapaa, mies vai nainen, sillä Kristuksessa Jeesuksessa te kaikki olette yksi.

Valitse yksi henkilöistä ja kerro hänestä yksi asia lisää.

Esim. Mikä tahansa oikea tieto kyseisestä henkilöstä antaa pisteen.

6.**Mistä uskonnosta tai eettisestä katsomuksesta seuraavat tekstikatkelmat kertovat? Perustele vastauksesi.****6p.**

- a) "Ronish on pukeutunut valkoiseen vaatteeseen ja ajellut päänsä paljaaksi. Mukaan veneeseen hän on ottanut maljan, jossa on hänen isänsä tuhkat. Keskelle Ganges-virtaa soudettuaan hän kaataa tuhkat joen vietäväksi."

Kyseessä on hindulaisuus siksi, että

esim. hindulaisuudessa on tapana poltthaudata ruumiit ja sirotella tuhka pyhään jokeen

- b) "Marian perheellä on vanha sukukalleus. Joka vuosi tähän samaan aikaan perhe ottaa sen esille. Ensin pienen katoksen alla on seimi ja sen ympärillä härkä ja aasi. Sitten asetelma täydentyy pienellä lapsella ja lapsen äidillä ja isällä. Enkelin kanssa asetelmaan laitetaan kolme paimenta lampaineen. Lopulta kuvaan lisätään kolme viisasta miestä."

Kyseessä on kristinusko siksi, että

esim. seimiasetelmassa kuvataan joulun tapahtumia eli Jeesuksen syntymää

- c) "Oskun vanhat tennarit olivat ihan puhki. Oli vaikea löytää uusia kenkiä, jotka olivat lämpimät ja kestävät eikä niiden valmistukseen ollut käytetty mitään eläinperäistä ainesosaa. Lopulta kengät löytyivät ja rahaakin jäi hieman. Osku kuitenkin pettyi, sillä kioskilla ei ollut tarjolla yhtään karkkeja, joissa ei olisi käytetty liivatetta."

Kyseessä on veganismi siksi, että

henkilö, joka ei syö tai käytä eläinperäisiä tuotteita on vegaani

Kuvitellaan tilanne, että koe tuli vastaan vähän yllättäen, etkä muistanut lukea kokeeseen. Opettaja on päättänyt olla moderni ja koe on sähköisenä oppimisalustalla. Koe on tarkoitus tehdä ilman googlaamista ja nettisurffailua, mutta huomaat, että pääset hyvinkin näppärästi nettiin, jos niin haluat.

Miten tässä tilanteessa pitäisi toimia eri etiikan teorioiden näkökulmasta? Tarkastele valintaa ainakin kahden etiikan teorian avulla.

Mitä arvoja erilaiset ratkaisut edustavat?

Huom! Esseestä on mahdollista saada täydet pisteet, vaikka oppilas ei olisi osannut nimetä etiikan teorioita, kunhan hän on tarkastellut tilannetta selkeästi kahdesta eri näkökulmasta: seurausten, motiivin tai sääntöjen näkökulmista.

1-2p. Oppilas osaa esitellä erilaisia vaihtoehtoja toimia tilanteessa, mutta ei näe taustalla olevia arvoja, eikä osaa varsinaisesti pohtia valintatilanteiden eettisyyttä.

3-4 p. Oppilas on esitellyt kaksi eri etiikan teoriaa ja soveltanut niitä lyhyesti tähän tapaukseen. Oppilas ei ole esimerkiksi seurausetiikan näkökulmassa osannut eritellä teon seurauksia muiden kuin tekijän itsensä kannalta.

5-6 p. Oppilas on syvällisesti pohtinut tilannetta kahden eri teorian näkökulmasta. Hän esimerkiksi pohtii teon motiivia eri näkökulmista. Oppilas on löytänyt useampia taustalla olevia arvoja ja pohtinut niitä. Esimerkiksi hän on pohtinut oikeudenmukaisuutta muiden oppilaiden näkökulmasta.